

Čo by znamenal odchod Slovenska z EÚ?

Odchod by vrátil časť právomocí a ohrozil väčšinu obchodu aj menu: do Únie miera štyri pätiny vývozu a s EÚ by odišlo aj euro.

O „odchode z Bruselu“ sa na Slovensku hovorí čoraz hlasnejšie, tak si to zaslúži viac než posmech aj viac než strašenie: trieživu bilanciu. Má tri položky – právomoci, obchod a jednu, ktorú Briti ani Česi riešiť nemuseli.

Čo by sa získalo

Vystúpením by Slovensko získalo skutočné právomoci. Vlastnú obchodnú politiku. Plnú kontrolu nad reguláciami, dotáciami a migračnými pravidlami. Koniec odvodov do európskeho rozpočtu. Nikto by nám nemohol prehlasovať emisné normy ani kvóty. To je jadro argumentu za odchod a nie je vymyslené – všetko ďalšie je otázka ceny.

Čo by sa platilo

Slovenská ekonomika žije z vývozu a vývoz žije z Európy: zhruba štyri pätiny smerujú do Únie a samotné autá – tretina vývozu tovarov, krajina s najväčšou výrobou áut na obyvateľa na svete – sú vrastené do nemeckých a európskych reťazcov, kde diely prekračujú hranice aj päťkrát, kým je auto hotové. Každé percento trenia na hranici sa v takých reťazcoch násobí.

Cenu netreba modelovať, máme britský experiment: veľká, bohatá krajina s vlastnou menou a globálnymi väzbami zaplatila podľa vlastného rozpočtového úradu dlhodobo asi 4 % ekonomiky, novšie odhady hovoria o 5 až 8 %. Slovensko je od európskeho trhu závislejšie než Británia bola.

Problém, ktorý Briti nemali: euro

A potom je tu položka, ktorá robí slovenský prípad jedinečným. Slovensko platí eurom – od-

chod z Únie by prakticky znamenal aj odchod z menovej únie a znovuzavedenie koruny. To nie je administratívny detail. Úspory, hypotéky, mzdy a zmluvy by sa prepisovali do novej meny, ktorej kurz by v prvých mesiacoch určovala panika; každý, kto by stihol previesť peniaze do zahraničia, by to urobil skôr. Ekonómovia sa zhodujú, že vystúpenie z menovej únie je rádovo drahšie a riskantnejšie než vystúpenie z obchodného bloku – presne preto ho ani počas gréckej krízy napokon nikto neriskol.

Suverenita po odchode

Najtvrdšia časť bilancie pritom nie je ekonomická. Krajina našej veľkosti by si po odchode vybrala z dvoch ciest: nórsku – zostať v jednotnom trhu, preberať jeho pravidlá a platiť, len už bez hlasu a bez veta – alebo tvrdý odchod a clá na väčšinu exportu. Prvá je členstvo bez vplyvu, druhá šok bez záruky, že vydobyté právomoci malá krajina presadí proti susedom, od ktorých závisí.

Brexit ten paradox predviedol naživo: vystúpiť sa dá, uniknúť gravitácii európskeho trhu nie. Rozhoduje sa len o tom, či pri jeho pravidlách sedíte, alebo ich dostávate poštou. A tak sa odchod – myslený ako cesta k suverenite – stáva najsilnejším argumentom presne opačným smerom: skutočnú kontrolu nad svojím osudom má malá krajina iba pri stole. Slovensko pri ňom sedí hlbšie než ktokoľvek v regióne; otázkou nie je, či si to miesto udržať, ale či ho využiť.

Všetky otázky →

ČASTÉ OTÁZKY

Koľko slovenského vývozu ide do EÚ?

Zhruba štyri pätiny. Slovensko patrí k najotvorenejším ekonomikám sveta a jeho priemysel – najmä autá, ktoré tvoria asi tretinu vývozu tovarov – je vrastený do európskych dodávateľských reťazcov.

Čo by Slovensko odchodom skutočne získalo?

Vlastnú obchodnú politiku, plnú kontrolu nad reguláciami a migračnými pravidlami a koniec platieb do rozpočtu EÚ. Sú to reálne právomoci – otázka je, koľko z nich by malá krajina v praxi presadila a za akú cenu.

Koľko stál brexit Britov?

Britský rozpočtový úrad OBR počíta dlhodobú stratu 4 % ekonomiky; novšie štúdie (NIESR, Goldman Sachs, NBER) prichádzajú k 5–8 %. A Británia pritom mala vlastnú menu – Slovensko by muselo aj tú najprv vytvoriť.

Čo by sa stalo s eurom?

To je slovenské špecifikum: odchod z EÚ znamená prakticky aj odchod z eurozóny. Znovuzavedenie koruny by bol menový experiment bez obdoby – úspory, hypotéky a zmluvy by sa prepisovali do meny, ktorej kurz by určila panika prvých mesiacov.

Chcú Slováci vystúpiť?

Menšina. Členstvo v Únii považuje za prínos rekordných 81 % Slovákov. Odchod otvorene presadzujú len krajné strany; premiér Fico hovorí o rešpekte k suverenite, nie o odchode – miesto Slovenska v EÚ vláda oficiálne nespochybňuje.

ZDROJE

- Eurostat/ŠÚ SR: podiel EÚ na slovenskom vývoze (~80 %), autá ~1/3 vývozu tovarov
- OBR: Brexit analysis (–4 % HDP dlhodobo); NIESR 2023, Goldman Sachs 2024, NBER 2025 (5–8 %)
- Eurobarometer (jar 2026): 81 % Slovákov považuje členstvo za prínos
- NBS/ECB: členstvo v eurozóne od 2009; literatúra k nákladom vystúpenia z menovej únie